

Bruxelles, 23 martie 2022
(OR. en)

7426/22
ADD 1

AGRI 111
ENV 255
AGRIFIN 33
AGRIORG 35
SOC 180
COH 23
ALIM 2
COHAFA 36
DEVGEN 54

NOTĂ DE ÎNȘOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	23 martie 2022
Destinatar:	DI Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Secretarul General al Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2022) 133 final - ANNEXES 1 to 2
Subiect:	ANEXE la COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR Garantarea securității alimentare și consolidarea rezilienței sistemelor alimentare

---

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2022) 133 final - ANNEXES 1 to 2.

Anexă: COM(2022) 133 final - ANNEXES 1 to 2

Bruxelles, 23.3.2022
COM(2022) 133 final

ANNEXES 1 to 2

ANEXE

la

**COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIUL
EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI
COMITETUL REGIUNILOR**

Garantarea securității alimentare și consolidarea rezilienței sistemelor alimentare

ANEXA 1

SECURITATEA ALIMENTARĂ MONDIALĂ ȘI LANȚUL AGROALIMENTAR AL UE

Situația din UE

UE este în mare măsură autonomă din punctul de vedere al produselor alimentare esențiale. UE este unul dintre principalii exportatori de grâu și de orz și își acoperă în mare parte consumul de alte culturi de bază, precum porumbul sau zahărul. UE este în mare măsură autonomă și din punctul de vedere al produselor de origine animală, atât produse lactate, cât și produse din carne (cu excepția cărnii de oaie și de capră și a fructelor de mare), dar și din punctul de vedere al fructelor și legumelor (piersici, nectarine, mere, tomate, portocale).

În privința anumitor produse, însă, UE este un importator net considerabil. În unele cazuri, produsele importate sunt dificil de substituit, fie că este vorba de volum, de sursele de import, de calitate sau de cost. Acesta este cazul produselor tropicale (fructe tropicale, cafea, cacao), al produselor pescărești, al furajelor și al unei serii de aditivi, precum vitaminele și aminoacizii, care sunt esențiali pentru producția de hrană pentru animale sau de alimente. În special, 22 % din furajerele proteice sunt originare din afara UE în 2021-2022, însă în cazul făinurilor de semințe oleaginoase¹ (în special de soia), procentul importurilor se ridică la 75 %.

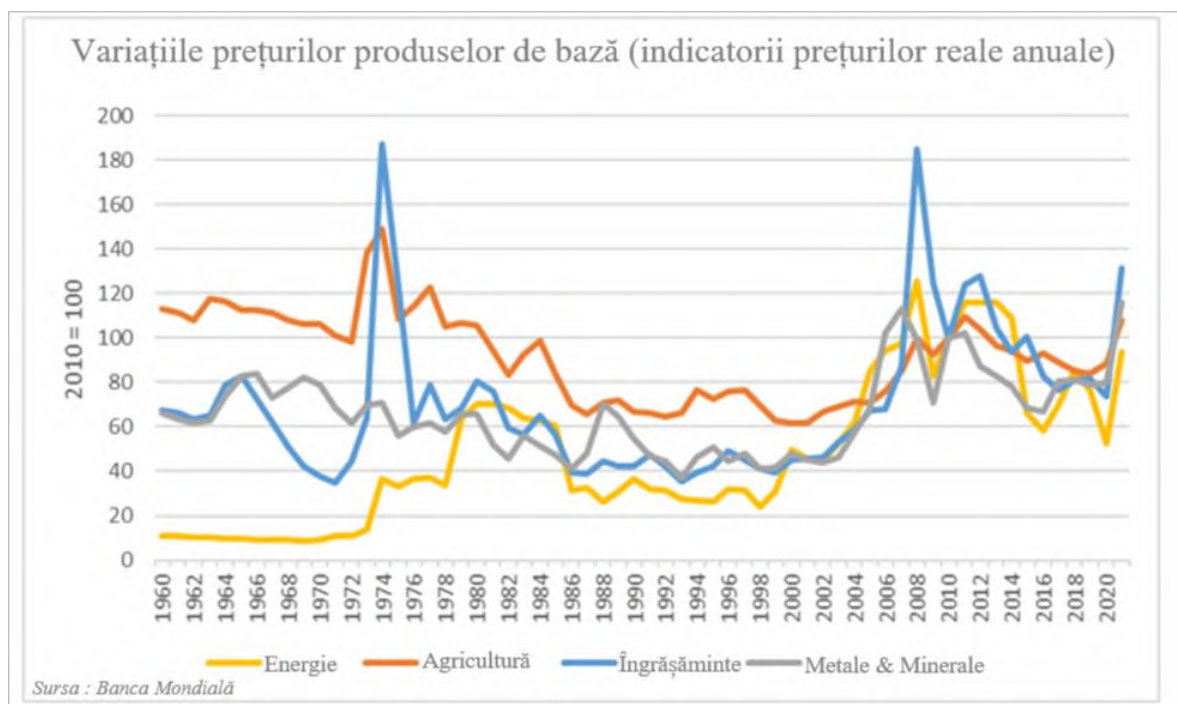
Impactul creșterii vertiginoase a prețurilor produselor de bază la nivel mondial

Actuala **creștere generală a prețurilor produselor de bază** prezintă unele similitudini cu explozia prețurilor produselor alimentare de bază din 2008 în ceea ce privește natura generalizată a nivelurilor ridicate, a covariației și a volatilității ridicate în cazul tuturor prețurilor produselor de bază. Acum, ca și atunci, creșterea prețurilor factorilor de producție necesari pentru obținerea produselor agricole este consecința creșterilor multiple ale prețurilor la alimente și scoate în evidență, încă o dată, problema blocajelor și a întârzierilor în transmiterea prețurilor de-a lungul lanțului alimentar cu care se confruntă producătorii, continuând totodată să genereze creșteri importante ale prețurilor la alimente.

Graficul 1. Variațiile prețurilor produselor de bază

---

¹ *EU protein feed balance sheet* (Bilanțul furajelor proteice din UE), DG AGRI.

Cu toate acestea, există unele diferențe majore între cele două situații. **În prezent, nivelurile relative ale stocurilor de produse agricole de bază esențiale sunt mai ridicate.** Chiar dacă stocurile de produse agricole de bază esențiale au scăzut ușor în ultimii patru ani, raportul dintre stocuri și consum este departe de nivelul care a precedat creșterea prețurilor din perioada 2008-2010, chiar dacă se ia în calcul faptul că Ucraina și Rusia nu vor aproviziona pe deplin piețele în anul curent de comercializare.

Reglementarea și transparența piețelor produselor de bază au fost consolidate considerabil de la publicarea Comunicării din 2008 privind prețurile la alimente în Europa², elaborată ca urmare a creșterii vertiginoase a prețurilor la alimente din perioada 2007-2008. La momentul respectiv, Comisia a recomandat **promovarea competitivității lanțului de aprovizionare cu alimente**, aplicarea strictă a normelor privind concurența și protecția consumatorilor, revizuirea și, acolo unde este necesar, **îmbunătățirea reglementărilor privind funcționarea lanțului de aprovizionare cu alimente**, o mai bună informare a consumatorilor și descurajarea speculațiilor de pe piețele produselor agricole de bază și ale instrumentelor financiare derivate. Toate aceste recomandări au fost transpuse în acțiuni legislative și de politică (a se vedea anexa 2), ceea ce oferă un punct de pornire solid pentru a rezista crizei de astăzi.

Impactul prețurilor ridicate la energie asupra agriculturii și pescuitului din UE

Pe lângă expunerea directă la creșterea vertiginoasă a **prețurilor la energie**, sectorul alimentar este expus și la efectele inflaționiste ale unei serii de produse și servicii. Acest sector este principalul consumator de îngrășăminte și de produse fitosanitare, dar și de utilaje și de materiale pentru ambalarea alimentelor, fiind afectat și de creșterea vertiginoasă a costurilor de transport.

Un impact deosebit de acut l-a avut **creșterea costurilor îngrășămintelor**. Îngrășămintele reprezintă 18 % din costurile factorilor de producție de care au nevoie

² COM (2008)821 final.

fermele de culturi arabile (media pentru 2017-2019). Gazul natural este principalul factor determinant al prețului îngrășămintelor pe bază de azot și reprezintă între 60 % și 80 % din costurile variabile ale factorilor de producție necesari pentru producerea lor. Creșterea prețurilor angro ale gazului natural determină creșterea prețurilor la îngrășăminte (în cazul îngrășămintelor pe bază de azot, cum ar fi ureea, prețurile au atins niveluri maxime similare celor observate în cursul crizei financiare din 2007-2008). Unii producători de îngrășăminte din UE și-au oprit temporar producția din cauza costurilor prea ridicate ale energiei. Prețurile îngrășămintelor pe bază de roci (fosfatul și mai ales potasiul) sunt mai puțin corelate cu prețurile la energie, deși se află și ele sub presiune din cauza ponderii Rusiei și a Belarusului în producția mondială.

Deși UE importă îngrășăminte în valoare de 3 miliarde EUR din Rusia, dependența de importurile de îngrășăminte pe bază de azot rămâne limitată, peste 90 % din consumul UE fiind asigurat de industria internă a UE. Cu toate acestea, industria este extrem de dependentă de gazul de origine rusă.

La rândul său, **sectorul pescăresc** este grav afectat de creșterea prețului combustibililor marini. Prețul combustibililor marini a atins în prezent un nivel fără precedent în ultimii 20 de ani, crescând cu 100 % față de prețul mediu din 2021. La acest nivel al prețurilor la combustibili, majoritatea segmentelor de flotă din UE se situează sub pragul de rentabilitate în ceea ce privește veniturile și nu își acoperă costurile operaționale. Creșterea costurilor energiei electrice reprezintă un motiv de îngrijorare major pentru **sectorul acvaculturii** (pomparea și circulația apei) și pentru sectoarele de prelucrare (linii de producție și instalații de depozitare / congelare).

Situația venitului fermelor

Situația favorabilă din perspectiva nivelurilor de producție și a prețurilor pentru agricultura din UE a dus, în 2021, la o îmbunătățire a venitului fermelor pe cap de lucrător în UE, comparativ cu media din 2017-2019. **Creșterea foarte puternică a costurilor factorilor de producție** exercită presiune asupra marjelor, mai ales pentru crescătorii de animale, în special în ceea ce privește carnea de porc, și pentru producătorii din sectorul acvaculturii, care se confruntă deja cu costuri mult mai ridicate ale furajelor. **Se preconizează așadar că venitul mediu al fermelor pe cap de lucrător va scădea în 2022 și în 2023**, anulând câștigurile înregistrate în cursul anilor 2020 și 2021, cu o scădere mai drastică pentru crescătorii de animale.

Creșterea costurilor logisticii și ale altor factori de producție

Producătorii, comercianții și vânzătorii cu amănuntul de produse alimentare se confruntă cu o creștere a costurilor de transport și de logistică (în vrac, în containere sau pe cale aeriană). Consecințele pandemiei de COVID-19 și redresarea economică puternică ce a urmat au dus la congestionarea capacităților de transport maritim de mărfuri. Noile perturbări din Marea Neagră vor afecta și mai mult transportul maritim de mărfuri. Se constată creșteri ale costurilor și în cazul altor factori de producție, de exemplu, costurile de ambalare (containere de lemn +37 %, hârtie și celuloză + 26 %, plastic +13 %)³. Potrivit rapoartelor, deficitul de forță de muncă și dificultățile de recrutare din industria

---

³ <https://www.fooddrinkeurope.eu/wp-content/uploads/2022/03/Economic-Bulletin-on-Input-Costs-NovDec-2021-FINAL-public-version.pdf>

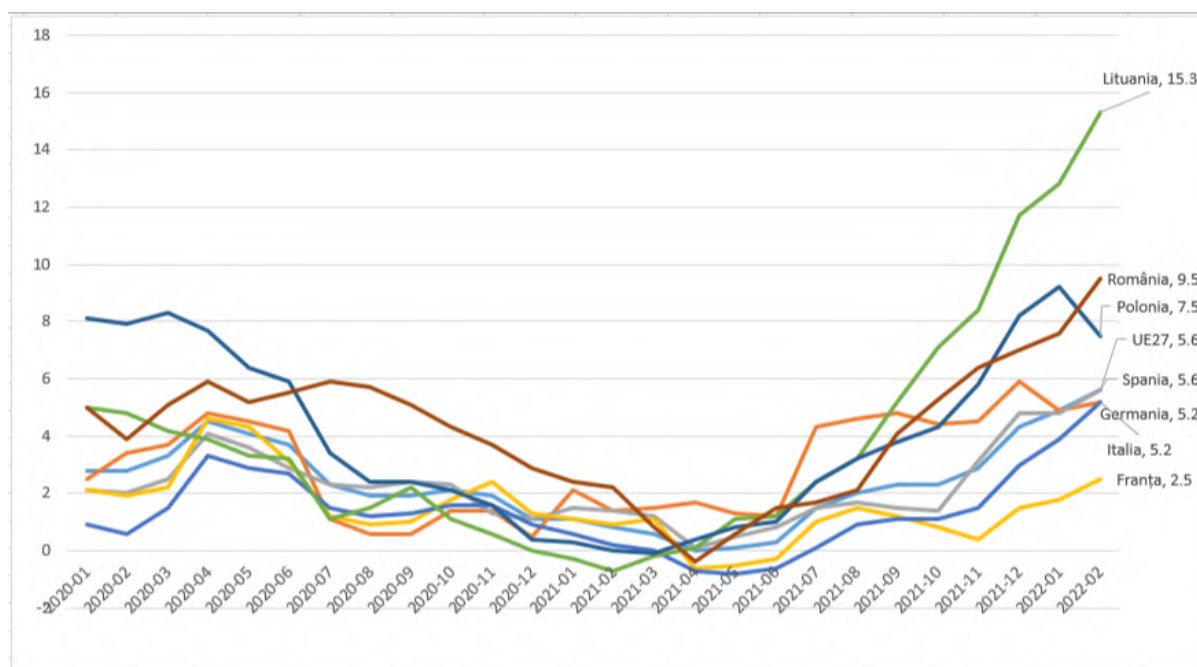
alimentară a UE joacă și ele un rol (o rată a locurilor de muncă vacante de +62 % în sectorul producției).

Creșterea prețurilor la alimente în UE

Nu în ultimul rând, începând din vara anului 2021, **prețurile alimentelor de consum au crescut**, atingând în februarie 2022 cea mai ridicată rată de creștere anuală înregistrată de la începutul pandemiei de COVID-19, și anume 5,6 %. Produsele alimentare reprezintă o componentă importantă a ratei globale a inflației (IAPC⁴), cu o pondere de 16 % în medie în UE-27, la care se poate adăuga un procent suplimentar de 6 % pentru serviciile de alimentație publică. Prin comparație, costurile energiei pentru locuințe și pentru transport reprezintă o pondere de 10 % în media cheltuielilor de bază ale gospodăriilor.

Statele membre sunt afectate în mod diferit, în funcție de contextul lor economic național, de structura lanțurilor lor de aprovizionare cu alimente și de modelele naționale de cerere a consumatorilor.

Graficul 2: Inflația prețurilor la alimente pe stat membru

Sursa: [Eurostat](#) (anumite state membre).

Ucraina, Rusia și securitatea alimentară mondială

Invadarea Ucrainei de către Rusia a agravat situația deja tensionată a piețelor produselor (energetice) de bază și presiunile inflaționiste⁵, afectând, de asemenea, securitatea

⁴ Indicele armonizat al prețurilor de consum.

⁵ O analiză aprofundată în acest sens se găsește în nota informativă a Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură, intitulată „The importance of Ukraine and the Russian Federation for global agricultural markets and the risks associated with the current conflict” (Importanța Ucrainei și a Federației Ruse pentru piețele agricole mondiale și riscurile asociate conflictului actual”), 11 martie 2022, <https://www.fao.org/3/cb9013en/cb9013en.pdf>, sau în „The Ukraine Conflict and Global Food Price Scares” (Conflictul din Ucraina și temerile mondiale legate de prețurile alimentelor), R.

alimentară mondială: **Ucraina și Rusia** sunt actori principali pe piața mondială a cerealelor și a oleaginoaselor. Ucraina reprezintă 10 % din piața mondială a grâului, 13 % din piața orzului și 15 % din piața porumbului, fiind cel mai important actor de pe piață în sectorul uleiului de floarea-soarelui (peste 50 % din comerțul mondial). În ceea ce privește Rusia, aceste cifre sunt de 24 % (grâu), 14 % (orz) și, respectiv, 23 % (ulei de floarea-soarelui). De asemenea, Rusia este un exportator major de pește alb, în special de merlan de Alaska, pentru industria prelucrătoare (16 % din livrări).

Africa de Nord și Orientul Mijlociu importă peste 50 % din necesarul lor de cereale din Ucraina și din Rusia. Țările din Africa de Est importă cereale în proporție de 72 % din Rusia și de 18 % din Ucraina. Ucraina este și un important furnizor de porumb (furajer) pentru Uniunea Europeană și pentru China.

Ucraina se află pe locul patru în topul furnizorilor de alimente ai UE și este o sursă esențială de cereale (52 % din importurile de porumb ale UE, 19 % din importurile de grâu comun), de uleiuri vegetale (23 % din importurile UE) și de semințe oleaginoase (22 % din importurile UE, în special rapiță - 72 % din importurile UE). Rusia exportă mai puțin către UE.

Având în vedere ponderea Ucrainei în cadrul comerțului internațional, perturbarea producției agricole și a logisticii din această țară, combinată cu o creștere a costurilor de transport și de asigurare, are **repercusiuni majore asupra piețelor mondiale** și, prin urmare, asupra prețurilor cerealelor. De la începutul conflictului, s-a înregistrat deja o creștere drastică a prețurilor mondiale ale cerealelor, peste nivelurile din 2007-2008. Această situație periclitează nu numai aprovizionarea cu alimente a populației ucrainene, ci și securitatea alimentară a țărilor din afara UE care depind de importurile de produse de bază din Ucraina.

Potențialul producției agricole din Ucraina este grav afectat de invazia Rusiei. Pe lângă pierderile de vieți omenești, distrugerii și pericolele războiului, există și un deficit de forță de muncă în ferme și pe câmpuri, inclusiv în statele membre învecinate. Factorii de producție esențiali se găsesc în număr limitat și sunt dificil sau imposibil de obținut. În Ucraina, capacitatea de a semăna culturile de primăvară și de a recolta culturile de primăvară și de toamnă în 2022 va fi decisivă, iar impactul războiului riscă să se prelungească timp de mai mulți ani, nu în ultimul rând din cauza daunelor cauzate de război infrastructurii și instalațiilor logistice. În Rusia, deși producția nu este afectată de război, persistă incertitudinea cu privire la capacitatea acestei țări de a exporta cantități mari prin Marea Neagră.

Securitatea alimentară în context mondial

Securitatea alimentară este în continuare tot mai îngrijorătoare la nivel planetar. Organizația Națiunilor Unite a subliniat faptul că schimbările climatice și pierderea biodiversității reprezintă principala amenințare la adresa securității alimentare mondiale⁶. Potrivit rapoartelor FAO, 811 milioane de persoane rămân în situația de subnutriție cronică, iar o combinație de factori îngreunează progresul în vederea atingerii obiectivului de dezvoltare durabilă nr. 2, „Fără foamete”. Se preconizează că, în absența unor măsuri eficiente de atenuare și de adaptare, schimbările climatice vor conduce la

---

Vos, J. Glauber, M. Hernandez și D. Laborde, 1 martie 2022, <https://www.foodsecurityportal.org/node/1921>.

⁶ <https://www.ipcc.ch/srccl/chapter/chapter-5/>, <https://www.fao.org/documents/card/en/c/ca3129en/>.

înrăutățirea situației. Creșterea prețurilor la alimente are un efect imediat asupra cetățenilor din țările în curs de dezvoltare și din țările cel mai puțin dezvoltate care sunt dependente de achizițiile de alimente. **Indicele prețurilor la alimente al FAO**, care urmărește modificările lunare ale prețurilor produselor de bază la nivel internațional, **descrie o situație tot mai dificilă**: în februarie 2022, acesta ajunsese la o medie de 140,7 puncte, **cel mai ridicat nivel înregistrat vreodată**, cu 3,1 puncte peste recordul anterior din februarie 2011.

Deși se pare că principalii clienți ai grâului ucrainean și rus dispun de stocuri pentru câteva luni, **creșterile prețurilor se resimt deja** în țările aflate într-o situație precară, precum Siria, Liban și Algeria.

În 2021, insecuritatea alimentară mondială a atins niveluri fără precedent, peste 161 de milioane de persoane având nevoie de asistență alimentară urgentă și aproximativ 0,6 milioane supraviețuind în condiții de foamete. Această situație se poate deteriora și mai mult dacă prețurile la alimente continuă să crească.

ANEXA 2

ACȚIUNI ULTERIOARE COMUNICĂRII DIN 2008 A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR - PREȚURILE LA ALIMENTE ÎN EUROPA (COM/2008/0821 FINAL).

Recomandări formulate în comunicarea din 2008	Acțiuni ulterioare
<p>Promovarea competitivității lanțului de aprovizionare cu alimente</p>	<p>Reformele succesive ale PAC (2008, 2013, 2021).</p> <p>Forumul la nivel înalt pentru îmbunătățirea funcționării lanțului de aprovizionare cu alimente (2010-2019).</p> <p>Acorduri de liber schimb (de exemplu, cu Japonia, Vietnam, Singapore, Canada, Mexic, statele părți la APE din SADC) care au dus la deschiderea piețelor și la reducerea barierei netarifare din calea exporturilor de produse alimentare.</p> <p>Supravegherea pieței și crearea Grupului operativ pentru asigurarea respectării normelor privind piața unică.</p> <p>Programul InvestEU: sprijinirea IMM-urilor din sectorul agroalimentar prin intermediul rețelei întreprinderilor europene (EEN) și al accesului la instrumente de finanțare.</p> <p>Parteneriatul UE pentru competențe în sectorul agroalimentar.</p> <p>Codul de conduită al UE pentru practici comerciale și de marketing responsabile.</p>
<p>Garantarea aplicării stricte și coerente a normelor privind concurența și protecția consumatorului pe piețele de aprovizionare cu alimente de către Comisia Europeană și autoritățile naționale responsabile cu concurența și consumatorii</p>	<p>Comisia a intervenit și a adoptat restricții privind comerțul paralel într-o serie de cauze de pe piețele alimentare.</p> <p>Comisia și autoritățile naționale responsabile cu concurența au pus capăt mai multor inițiative protecționiste naționale care vizau produse alimentare.</p> <p>Comisia a autorizat unele fuziuni în sectorul factorilor de producție agricoli (de exemplu, produsele de protecție a culturilor) și în cazul unor produse alimentare și băuturi (de exemplu, produse lactate, bere) care fac obiectul unor măsuri corective pentru protejarea concurenței</p>

	<p>prețurilor, precum și a opțiunilor și a inovațiilor.</p> <p>Un studiu exhaustiv al Comisiei privind concentrarea sectorului modern al vânzării cu amănuntul și modul în care au evoluat, în perioada 2004-2012, opțiunile și inovațiile puse la dispoziția consumatorilor pe rafturile magazinelorⁱ.</p>
<p>Revizuirea, la nivel național sau la nivelul UE, după caz, a reglementărilor despre care se știe că ar putea crea probleme în funcționarea lanțului de aprovizionare cu alimente</p>	<p>Raportul Grupului operativ pentru piețele agricole, intitulat „Improving market outcomes – enhancing the position of farmers in the supply chain” (Îmbunătățirea rezultatelor pe piață – consolidarea poziției fermierilor în cadrul lanțului de aprovizionare) (2016)ⁱⁱ.</p> <p>Clasificarea dispozițiilor referitoare la concurență din Regulamentul privind OCPⁱⁱⁱ (organizarea comună a piețelor), 2018, 2021.</p> <p>Directiva (UE) 2019/633 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar.</p> <p>Simplificarea reglementărilor privind siguranța alimentară, inclusiv verificarea adecvării Regulamentului privind legislația generală în domeniul alimentar.</p>
<p>O mai bună informare a consumatorilor, autorităților publice și operatorilor comerciali, prin instituirea unei monitorizări permanente la nivel european a prețurilor la alimente și a lanțului de aprovizionare</p>	<p>Crearea a 6 observatoare ale piețelor agricole^{iv} și a unui portal de date privind sectorul agroalimentar („Agri-food Data Portal”).</p> <p>Publicarea unor rapoarte periodice privind perspectivele pe termen scurt^v.</p> <p>Crearea Instrumentului Eurostat de monitorizare a prețurilor la alimente^{vi}.</p> <p>Îmbunătățirea dispozițiilor în ceea ce privește transparența pieței pentru produsele agricole [Regulamentul (UE) 2019/1746 al Comisiei; modificările din 2021 ale OCP¹].</p> <p>Instituirea sistemului internațional de informații privind piața agricolă (AMIS - a se vedea secțiunea 3): Datele Eurostat privind prețurile la alimente.</p>
<p>Examinarea măsurilor de descurajare a</p>	<p>Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European</p>

<p>speculațiilor în detrimentul operatorilor comerciali de pe piețele produselor agricole de bază</p>	<p>și a Consiliului, care consolidează protecția investitorilor și îmbunătățește funcționarea piețelor financiare, făcându-le mai eficiente, mai reziliente și mai transparente.</p> <p>Directiva (UE) 2021/338 a Parlamentului European și a Consiliului modifică Directiva 2014/65/UE pentru a contribui la redresarea în urma crizei cauzate de pandemia de COVID-19.</p> <p>Regulamentul (UE) nr. 596/2014 al Parlamentului European și al Consiliului privind abuzul de piață.</p> <p>Regulamentul (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții se aplică unei game largi de instrumente financiare derivate extrabursiere, inclusiv anumitor instrumente financiare derivate pe mărfuri, sporind transparența instrumentelor financiare derivate extrabursiere pe mărfuri.</p>
---	--

-
- i https://ec.europa.eu/competition/sectors/agriculture/retail_study_report_en.pdf.
  - ii https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/food-farming-fisheries/farming/documents/amtf-report-improving-markets-outcomes_en.pdf
  - iii Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole.
  - iv https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/facts-and-figures/markets/overviews/market-observatories_ro
  - v https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/facts-and-figures/markets/outlook/short-term_ro
  - vi https://ec.europa.eu/growth/sectors/food-and-drink-industry/competitiveness-european-food-industry/european-food-prices-monitoring-tool_en